

VENTA
30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 céntims

ADMINISTRACIÓ
Carrer de Ponent, 1, 1.^a
(Barró baix à la escala)

Surte à llum puntualment
tots los divendres.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

SUSCRIPCIÓ
Espanya
Un trimestre 4 pessetas

Extràordinari
Un trimestre 2 pessetas

Las suscripciones
se pagan per adelantat

Los pagos pueden ferse
en sellos de 15 céntims
ó en timbres
especiales para periódicos

¡MAL PARE!

Per un pervers mal amich
en Matéu aconsellat,
treu de casa sens fatich
al infelís esguerrat,
sens conmourer quan lo llenza
sas mil nafras de naixensa.

LA REVOLUCIÓ DE LA FAM

Los diaris que van arribant d'Italia donan pormenors sobre las causas y 'ls efectes que produhiren lo moti que tingué lloch en la capital d'aquella nació lo divendres de la setmana antepasada.

Los aconteixements que 's desarrollaren aquell dia a Roma be poden senyalar-se ab lo nom de «Preliminars de la Revolució de la Fam.»

Segons contan alguns periódichs, gens adictes per cert a la classe treballadora, entre 'ls amotinats hi abundava la gent que feya tres ó quatre dies que no havia menjat res.

Feya una setmana que 'ls obrers de Roma havian enviat varias comissions al municipi y al govern fentlos saber que no tenian treball ni abont trobarlo, y que ja havian agostat tots los medis pera atendre a sa subsistencia.

Las autoritats, com sempre en semblants casos, los havian donat bonas paraulas y cap fet, aconsellantlos sobre tot la calma y la prudencia. ¡Quina flemia de la dels governants! ¡Aconsellar calma y prudencia a qui fa dies que no ha tastat aliment y sab molts magatzems y tendas que n'están plens fins a vessar!...

Y 'ls famolenchs de Roma se reuniren de primer en un arrabal y 's esparmareren després per la ciutat saquejant las botigas que trobaren a son pas. Los magatzems de comestibles foren los preferits, y luego las tendas de joyas. En los primers sacieren de moment la fam que 'ls dominava; y en los segons sacieren la sed de venjança que 'ls enardia. Y tan es cert que no feren més que saciar aquells infelissos la sed de venjança que sentian per una societat que 's deixa morir de fam, que tots los diaris de Roma diuhén que lo que feren los amotinats fou destruir lo que 'ls venia davant, mes no agafanho pera emportarho. En una paraula: en lo saqueig de las botigas de Roma fou desconeugut lo robo; no feren los amotinats res més que menjar y destruir. A las personas no hi hagué cap més atachs que 'ls desiguals que tingueren de sostenir los revoltosos contra la foras armada. ¡No demostra aixó ben clar que no 's tractava més que de gent que s'está morint de fam, a pesar de que son dret a la vida per tothom es reconeugut com innegable?

Y no obstant, vol llenarse anatemas sobre 'ls obrers de Roma. No mil vegadas. Lo primer de tots los drets es lo dret a viure. Lo productor que posa son esforç al servey de la humanitat, no pot, ni deu, ni té de voler consolar-se ab morirse de fam mentres sobrin al mon medis de viure. Los organissadors y sostenidors de las societats que tals crims de lessa humanitat consenten, son los únics y verdaders responsables de tots los conflictes que per tals injusticias se originan.

Quins son los factors que avuy determinan l'etern malestar dels pobles? Per un costat, la preponderancia del capitalisme; per l'altre, lo enalutament irracional del principi d'autoritat.

Apoderat lo capital de la maquinaria, escapa la treballa pera alterar son valor, en quina monstruosa alteració troba sa exagerada ganancia. Establit lo principi d'autoritat lo sistema anti-humanitari de las nacions, y tendint cada Estat a son engrandiment a costa de la antilicció dels altres, lo fruit de la suhor del productor té d'emplearse en máquinas de guerra y en la organissació d'elements de destrucció que tant serveixin per la conquista del vabí com pera mantenir lo malestar y 'l privilegi en la propia casa baix una falsa teoria d'ordre públich. L'ordre de las modernas societats capitalistes y autoritarias, es l'ordre de la tomba; la tranquillicitat dels pobles que viuben la vida anémica de la *miseria fisiológica*, es la tranquillicitat del cementiri. Lo capitalisme es la caca que ja en vida rosega 'l cos del productor; lo militarisme es la llosa que tanca l'ordre de la tomba, es lo guardiá que conserva la espantosa tranquillicitat del cementiri shont vivien los deheretats productors de las fortunas. La patria es la madrastra que exigeix als que diu sos fills més esforços del que poden pera mantindre son luxu y son poder davant d'altres madrastras vehinas ó llunyanas, y en mitj del cúmul d'injusticias, privilegis y *desordres ordemat*, lo productor es víctima de tota mena de tropelias, veyente esforços per la miseria mentres lo fruit de son esforç aumenta riquesas per un costat y esterilita ventas esclivitas per l'altre.

Y aixís han nascut las crisis que avuy impeman més ó menos en tots los Estats també més ó menos civilisats.

La petita classe mitja, aterra-la per la irresistible competencia del gran capitalista, agonitza per tot arreu. Lo proletariat, verdadera enclusa que reb los cops de tots los martells, ja no se aguanta, y la més espantosa miseria truca a sas llars. Ja no es a Roma abont senten fam cada dia milers de sos habitants, que ni habitants son per no tindre molts cops abont habitat. A Londres, a Berlín, a Viena, a Nova York, a París, a totas las grans capitals nos diuhén aterradoras estadísticas que s'hi contan per mils las familias que no tenen pa ni casa, y que cada dia per ells es un problema lo viure l'endemá. La amensadora paraula FAM ressona fatidica per l'espai y comensa a apoderarse dels cervells... y ¡del dia que l'exércit de famolenchs siga prou numerós pera presentar formal batalla a qui cregui son enemi-h!

¡Horrorosa pensar de lo que pot ser capás una avalancha de gent dominada per la passió irresistible de la fam y vencedora de sos enemics los satisfets!

A molts fins avuy los ha espantat la idea de Revolució Social. Procurin que no tingan de trobarse ab la Revolució de la Fam, perque aixís com la primera tendria indubtablement a establir la Justicia y la Llibertat en la Terra, com única manera de garantir la pau y la tranquillicitat dels pobles, la segona no podria ser més que la venjadora d'iniquitats passadas, y com a tal sangrenta, despótica y avassalladora.

Als directores y sostenidors de las societats presents toca fer lo que correspongui pera que abans de la inevitable Revolució Social que preparan los aconteixements de nostre sigle, no esclati, terrible y destructora únicament, la Revolució de la Fam.

La setmana passada mori en lo presiri de Melilla l'ex-brigadier Villacampa, jefe del movimiento republicá que 'l dia 19 de Setembre del any 1886 deixá penjada per un fil a la monarquia espanyola.

Indultat en Villacampa de la pens de mort que se li imposé per haver resultat venut en aquella sublevació, fou trasladat a un dels presiris d'África, quin clima era necessariament mortal a sa salut, com atestiguen de primer los metjes y han confirmat luego los aconteixements.

Havent inspirat viva satisfacció al poble espanyol l'indult d'en Villacampa, ajudanhi no poch la figura llegendaria de sa simpática filla, no cal dir que tamoch deixava d'interessarse en sa sort dins d'un presiri, puig sempre 'l poble sab molt be distingir entre 'l criminal autor de delictes polítichs y 'l malfactor que comet actes que atacan lo dret comú, per més que la lley, ab sa may acabada injusticia, confongui sempre en procediments y condemnas als uns ab los altres.

Lo poble espanyol, donchs, s'interessava per la sort d'en Villacampa, y clamava pera que aquell indult de pens de mort no resultés il·lusionari, sino un agravament de la pena per la més llarga duració de la agonía.

Lo Govern mal anomenat lliberal que avuy encara regeix la nació diuhén que estava inclinat a la clemencia, es a dir, a fer que fos una veritat l'indult de mort violenta d'en Villacampa; mes los conservadors, aquestos Nerons en comandita de la edat moderna, los qui sempre han demostrat tindre aixutas las entranyas a altres sentiments que 'ls d'explotar y oprimir al poble, invocavan la defensa de las institucions (que fent veure que parlan per la monarquia no 's refereixen may a altra cosa práctica que a la conservació de sos injustos privilegis)

pera que continués l'autor de la sublevació republicana de Madrid als presiris d'África, tement tal volta, en sa cobardía exagerada, que sa presencia en terra espanyola pogués fer aixecar las pedras en favor de las ideas per las quals se subleva.

Y 'l Govern que per irrisió 's diu lliberal, complacent sempre fins a la humillació ab los conservadors per la gelosia que d'ells ne té sempre que mira a las regions palatinas abont se dispensa 'l poder, ha acotat vergunosament lo cap devant tan reaccionarias é inhumanas imposicions... y l'ex-brigadier Villacampa, indultat de la gloriosa pena de mort del fusellament, li ha sigut aumentada en més de dos anys la agonía, pera acabar sos dies humilment en un malehit presiri, més ó menos confós entre criminals, y privantlo de que son nom s'unís en la historia als de Lacy, Torrijos, Zurbano y altres que s'han immortalat per son martiri menos llach y més gloriós que 'l d'en Villacampa.

Tal es lo que ha realitat lo Govern lliberal de la monarquia en aquest assumpto, al ferse instrument dels conservadors y d'altres altres influencias quinas intencions no 's es lícit analisar.

CONFEDERACION AUTÓNOMA DE AMIGOS DE LA ENSEÑANZA LAICA

Sr. Director de LA TRAMONTANA.

Con esta fecha dirigimos la adjunta protesta a todos los periódicos libre-pensadores, suplicándoles la den cabida; súplica que también hacemos encarecidamente a V., por lo que le anticipamos las gracias.

La Comisión de Relaciones y Estadística a todos los libre-pensadores, masones, obreros y colegios laicos de España.

Queridos ciudadanos:

Cuando esta Comisión sólo viene ocupándose en la organización de grupos y creación de escuelas laicas, a la par que en preparar la convocatoria del Certamen Pedagógico de libros laicos, sin otra mira que la propagación del laicismo, ni otro fin que el triunfo de los ideales filosóficos que de continuo nos pone de manifiesto el despertar humano; vémonos heridos por el órgano oficial de un tal Bartolomé Gabarró, titulado *La Tronada*, en su número 148, correspondiente al 17 de Febrero.

Nuestro Congreso, celebrado en Setiembre de 1888, nos encargó huir de toda polémica, una vez que la Comisión de Relaciones debe aparecer neutral en todos los asuntos; y así cumpliríamos su encargo si a los individuos elegidos se les atacara, pero el ex-soldado carlista Bartolomé Gabarró, hama jesuita a las corporaciones que convocaron el Congreso, y no podemos dejar sin contestación y sin hacer pública nuestra protesta a tamaño insulto. La «Sociedad de Obreros Tipógrafos», el «Ateneo Vilasandés de la clase obrera», los círculos libre-pensadores «La Luz» y «Garibaldi», las Resp., Log., «Emancipación» y «Patria (B)», los colegios laicos de San Martín de Provençal, «Victor Hugo», «El Porvenir» de Denia, «Integral de Gracia», «Colón» y «Gutenberg» de Barcelona, el de Matarró, Villanueva y Geltrú y Centros «Cosmopolita de libre-pensadores», el «Nuevo Horizonte» de Vilasar de Mar y «Luz del Siglo», como asimismo el profesor D. Pedro Moncanut y el director del batallero periódico *LA TRAMONTANA*, no son jesuitas, no. Sus actos, su conducta, son dignos de ser imitados y sus nombres deben ser venerados por cuantos aman el laicismo sin el propósito de explotarlo y villendiarle.

La mayoría de estas respetables entidades tienen una historia que, de haber sido imitada por Gabarró, no habría hoy tantos libre-pensadores alejados del campo de batalla, ni tantos escuelas y grupos cañados por su omnipotente autoridad y miras egoistas y explotadoras, ni muchos menos profesores dignos sufriendo las consecuencias fatales de sus caprichos, propios sólo de un ser que aún conserva en su pecho reminiscencias del pedro escopleo y del ex-confesor de los filas carlistas.

El Congreso le nadie sorprendió en su buena fe. *Las Dominicas del libre pensamiento* y *El Motín*, periódicos que siempre estuvieron a la misma mayor altura que *La Tronada* y su dueño y explotador jerárquico Gabarró, conocen personalmente a la comisión de Relaciones e intelectuales que la componen; los que venen honrados con la amistad particular de los ciudadanos D. Ramón Chies, D. Fernando Lozano, D. José Nakens y D. Odón de Buen, son trabajadores que a más de no conocer al jesuitismo, como quizá su infamador, se reúnen diariamente para fomentar la instrucción laica, —después de las diez horas que llevan en el taller ó en el colegio ganando el sustento de sus familias queridas,— y que diferenciándose de ese *expatriado emancipado de la miseria*, nunca trabajaron por el lucro ni engañaron con lágrimas a honrados libre-pensadores y a dignos profesores.

Para terminar. Consta que ni *El Diluvio*, diario de Barcelona, ni la Resp., Log., «Avant», de la misma lo-

calidad, tomaron parte en la convocatoria de nuestro Congreso. La segunda entidad se adhirió más tarde; pero en honor á la verdad, ni en poce ni en mucho han inspirado ámbos los actos de esta Comisión, como afirma el inamovible Doctor Gabarró. Mas, como somos amantes de su trabajo, hemos de manifestar á los librepensadores españoles que la Resp. Log. «Avant,» sin tanto bombo, ha realizado más en bien de la democracia y del progreso que la institución Gabarró, y que El Diluvio había hecho más republicanos y librepensadores en un año que La Tronada desde que apareció en España para dividir y vencer lo bueno.

Tampoco hemos tenido que ver en nada absolutamente con Victor Hugo, periódico de Barcelona, de cuyos escritos ni damos inspiradores ni solidarios.

Terminamos, pues, nuestra protesta, prometiendo no ocuparnos más de los insultos que nos dirige continuamente ese señor Gabarró, porque nuestros momentos los necesitamos para la propaganda, para la organización y para que á la brevedad posible podamos tener buenos libros laicos sin explotación exclusiva.

En tanto aparece el núm. 2 del Boletín de la Confederación, recibán todos los republicanos, obreros socialistas y anárquicos, espiritistas, materialistas, masones y demás amantes del progreso y de la emancipación el óculo de paz que les envía

La Comisión de Relaciones y Estadística.

Barcelona 19 Febrero de 1880.

CARTAS DE FORA

Alella 18 de Febrer de 1899.

Endemoniat Director: Tinch l'honor de dirigir-me á vostre per primera vegada posantlo al corrent perquè ho tractem als lectors de son condemnat periòdic, d'un fet no per cert extraordinari ocorregut en aquest poble ab lo ruch negre ó escurs pous de l'ànima, ó com vostè vulga dirli.

Es lo cas que l'aconegut liberal D. Joan Giralt se trobà malalt, y'l ruch-tor, mossegó ó mossen Jaume se presentá, sense haverlo demanat, á tal casa ab l'excusa de salvar l'ànima del malalt á qui [deya] desitjava molta salut. Mes la mossena de la casa, interpretadora dels sentiments del seu marit malalt, se'l va treure de devant dibentli que l'malalt no necessitava de cap capellá, arribant fins á tenirlo d'agafar pel manteu y treure'l al carrer.

Quín acabaré l'cinisme d'aquestos homes que predicant ministres del Senyor no fan més que deshonrarlo! No sab nostre enganya-ànimes que Cristo deya aquí vulgui escoltar que escoltis! Per què, donchs, vol obligar á sos enemics á que l'sequixin si no tenen ganas d'ènar á n'quell cel que ningú ha vist!

Poble de Alella! Despiértat y fixat en aquesta gent que pretenen viure de la subur ab lo manteu de religió y moral y acostat ab nosaltres y t' veuràs recompensat de tas fatigas y de tas obras ab la fraternitat universal.

Donantli las gracias anticipadas per la publicació de aquesta carta, queda á sas ordres son servidor que desitja Salut, Emancipació y extermini de tot bulto negre que s'oposi al pas de nostras idees,

V. B.

BEYATAI

Surtis de missa trista y plorosa, una neta hermosa com tendre infantó; son plor era causa de que li vedava d'aymar al qu'aymava lo seu confesso. Envers á sa casa anava ab racanas quan de cop s'hi atansa lo seu ayrador; y al veurerla trista va dirli ab breu pausa: —Qui n' es ay? le causa missa, d' est plor— Ella alas le vista molt trista, abtuda, y ab veu com d'ajuda aixis va parlar: —Vinch de confessarme, y he fet promensa que á tu sens temensa no tinch ay? d'aymar. Si estim' vull donarte estich condemnada, y econcomida si al ball veig també; ja fora bellada! que t' confés ho mana, y sola y guaina á plaga anir.

Si vols que jo t'aymi prompte has d'apartarte, de ni anomenarte libere-pensador; que de gniq per veltres lo dimoni castó; aixis ab veu sacra diu lo confessor: De riure lo jove tot mirantle ocista, y li diu:—Beyatai! ab ellis pois ènar,

que sent tant hermosa y plena de llens de molt bona gana se t' pot... confessar.

PERE GALINDAYA

La Campana de Gracia s' ha quedat muda com regidor de caparrada respecta á la manifestació republicana que tingué lloch en aquesta capital lo diumenye antepassat en commemoració del 11 de Febrer del any 73.

Ni un article ni un sueltó, ni un mot, may fos d' aquells que no comprometen, respecte al acte importantíssim que celebraren federals y progressistas junts.

En aquesta qüestió 's veu que La Campana abans que tot ha volgut ser possibilista; y com en aquella manifestació lo possibilisme no hi pogué cabre, pensa La Campana que á boca tançada no hi entran moscas, y entre comprometes ab lo seu parit defensasita ó comprometes ab lo públich atacantia, adopta lo just medi de fugir d' estudi fent lo paper de mut.

Y encara negaràn las excelencias de la política oportunista!

No podrà en sa vida La Campana callar més oportunista.

EP

Al Teatro Real de Madrid acaba d' estrenarse una ópera del mestre espanyol Breton, Los Amantes de Teruel, sobre quina partitura s' ha via cridat un jurat de sabis acadèmics á dictaminar, y sent la seva superior opinió que la ópera no era passadora, ara ha resultat magnífica y ha entusiasmat á tot lo públich que l' ha sentida.

Si en tot es una ridiquesa crear sabis de real ordre, quins nomenaments se deuen sempre molt més al favoritisme que al verdader merit, es tonto y extravagant donar nomenaments de sabi en materias d' art, ahont la inspiració, primera condició del artista, pot manifestarse de tan diferent modo que pugua fer la obra d' un abominable als ulls d' un altre y viceversa, sent las duas verdaderas maravellas.

Nosaltres nos alegrém d' aquest fracas sabiesco, porque ell ha demostrat una vegada més que 's que tenen títols de sabis son los que més los necessitan.

Perque si no 's tinguessin ningú creuria que ho fossin.

EP

En Sagasta ha tocat lo viu al militarisme en lo may acabat fastigueu de la discussió de las dixosas reformas.

Contestat als generals Casola y López Dominguez ha dit que las economias tindrían de comensar pera suprimir la meytat del exèrcit permanent, que no fa cap falta.

Y no t' dich tinya com s' han posat los dos gallets de las espasas. Per ellis molt cuydado á tocar al exèrcit.

Com que ja saben que no ha ser en Sagasta qui s' hi streveixi.

EP

Las baterias fiscalescas de Madrid han comensat lo foch contra la premsa ab varias denuncias á La España Liberal y El País per certs comentaris á la mort d' en Villacampa.

Ja comensan á ferse 'ls pobres pel nou hospital d' indult á la premsa que hi haurá necessitat de concedir quan no quedi escriptor d' oposició que no estiga empaperat.

EP

Fora bo que l' Administrador principal de correus d' aquesta provincia s' enterés de lo que passa ab lo carter de Roda, y que hi posés oportú remey.

Segons nos escriu un lector d' aquell poble, lo tal carter, quan té alguna carta pels carrers que estan algo apartats de la població, no passa las cartas, sino que espera veure algun vehí de aquells carrers pera donarli ab encarragantli que las porti á son destinatari, lo qual per tals manganilles del que té obligació de passarlas se trobe sempre que las reb ab gran retrás, y aixó

quan no 's perden en mitj de la via pública, com ja ha succehit alguna vegada.

Altres detalls se 'ns donan que per avuy callém, esperant que lo indicat bastará pera que s' hi posi remey á tal abús, que té fastiguejats als habitants de Roda dels carrers més apartats del centro de la població.

EP

En altre lloch d' aquest número trobarán nosres llegidors un remitit de la Comissió de Relaciones de la Confederació autonoma d' Amichs de la Ensenyansa Laica, protestant de certa... gabarroneria inserta en La Tronada de la setmana passada.

Per nosaltres es verdaderament malhaguanyst lo temps que s' emplea contestant las estúpides tonterias de la sempre tan poca solta com mal intencionada Tronada. Quan en Gabarró no ha pogut may contestar una paraula á nostras acusacions d' immoral QUE ESTÉM DISPOSATS A PROBAR, quan La Tronada ha tingut sempre de tocar vergonyosa retirada tantas quantas vegadas ha intentat anomenar La TRAMONTANA en sas columnas y 'ns havém pres la molestia de contestarli; quan no 's pot sostindre una noble discussió cara á cara, com no la pot sostindre La Tronada contra La TRAMONTANA ni l' ex-carli Gabarró contra cap liberal convenst que li conega sa historia, es natural que s' apeli al tan gastat recurs gabarronesch de dir 'sulleti á tothom, quan menos per alló de

piensa el ladrón que todos son de su condición.

Aixís, donchs, per nosaltres es malaguanyst lo temps que s' emplea contestantli, y es además donarli una importancia que no mereix. Enhorabons que quatre llanuts de CERVELL sigan voluntariamente burros de reata del seu carro, y fins que donguin part de sas miserias pen enriquir á qui tart ó dejorn los té de peger la gran castanya; en us de la seva llibertat poden fer lo que tingan per convenient, que prou pens 'ns tindrán algun dia; mes tocant al modo de maltractarnos del ex-confessor dels fusellats á Lavers, tenim de confessar que 'ns complau molt, porque be tenen de distingirse los que l' any 73 predicavan l' extermini dels liberals, com l' ex-pare Gabarró, dels que ab lo fusell á la mà y cara á cara sabian donar compte dels cabellillas de sotana que se 'ls posaven á tret.

¿A què en Gabarró no empenya formal polemics ab nosaltres sobre sa conducta passada y present! ¿A que s' esgarria y calla, com tantas altres vegadas, si l' amenassem ab la publicació del acta y dels incidents de sa pretinguda iniciació en la llogia Avant? ¿A què no 'ns rets á fer públich ab tots sos detalls aquell acte que l' acreditá devant de centenars de personas de ser un solisme bandoler de levita ó d' hábit, segons la roba que vestia?

Si en Gabarró 'ns diu que publiquem aquella repugnant acta d' iniciació, prometém solemnement donarli gust.

Es la millor manera de taparli la boca ab las sevas mateixas inmundicias.

EP

Al republicà d' en Ruiz Zorrilla (no entenguin Rius y Tauler) Sr. Sol y Ortega, sembla que li comensa á sortir la pega del nyinyol que fa temps está teixint en nostre magnífich y excelent Ajustament.

A la idea de la gran soleyada del 11 de Febrer, que fracassá, sustituhí lo pensament d' un gran tiberi cantat en Sol sostenido pels progressistas de Madrid, y baix la batuta del gran mestre de Paris.

Mes sembla que alguns catalans del gremi las han cantat cieras al director, y d' accident en accident se li han posat al regidor exposicionista tres parells de bemois á la passa del tiberi, que li ha quedat en re natural, y l' Sol s' ha quedat tot idem porque 's demés li han cantat una fuga.

No hi ha més: al regidor Sr. Sol ja se li comensa á pondre l' seu apellido.

EP

Lo dimecres al mitjdia tornarem á la Audiencia y al jutjat per l' assumpto de la cancelació de la consabuda fiança de 4,000 pessetas, y se nos diqué que aquell mateix dia ó l' endemà quedaria firmat l' auto de la Sala sobreeschint la causa per estar compresa en l' indult del 23 del passat, y que per consegüent aviat podria

cancelarse la fianza y recullir los diners del Banch d' Espanya abont están dispositats.

Es casi segur, donchs, que la setmana entrant podran ja tornar-se 'ls diners a sos respectius dueñys.

Ja ha passat al ministeri d' Estat, no sé per quin requisit, l' expedient, informe, motxigança ó lo que sia, respecte a la proposta de creus, medallas, cintas y demés fullaraca per la Exposició Univeral de Barcelona.

Segona edició del emblyment de sanch barcelonina a petita velocitat.

Y segon acte de la famosa comedia de costums paganas Lo din y 'l don.

Los treballadors de Tarrasa posats en llibertat estigueren en aquesta ciutat los darrers dias de la setmana passada y visitaren varias corporacions obreras, rebentse a tot arreu ab las més cordialisimas mostrás de benevolencia, consideració y fraternitat, felicitantse en no pocs puestos de las persecuciones de que havian sigut objecte, puig ellas patentisaren quan alt está l' esperit de solidaritat entre la classe obrera, y com també molts que no son obrers, quan de la defenza de la Justicia y de la Veritat se tracta, se posan a son costat pera defensarlos.

Lo sosteniment dels presos de Tarrasa y sas familias ha vingut a costar uns tres mil duros, haventhi encara uns quatrecents duros en calxa lo dia en que foren posats en llibertat.

A recullir tan respectable cantitat hi ajudá moltíssim la liberalíssim ciutat de Tarrasa, abont sens distinció de partits ni classes y casi per unanimitat fora 'ls caciques y 'ls seus gossos, tothom rivalisava en practicar la solidaritat ab los presos.

Pres aquest nou giro la qüestió, esperarém alguns dias pera que renaxi la calma y la tranquil·litat perdudas, y tractarém la qüestió baix son aspecte jurídic, que per cert té bastant que veure y del qual no 'n pot sortir massa ayrosos que diguém la justicia histórica.

En la vehins Fransa ja fa un remat de dias que están en crisis, y no 's troba qui vulga formar ministeri ni per un ull de la cara.

No podrian vindre aquí a buscarne unas quantes dotzenotes de pretendents a sangoneras del Estat, que ho trobarian barat?

Ayi! lo dia que aquí no 's pogués trobar qui volgués ser ministre, hauriam mort de felicitat tots los espanyols.

Pels próxims darrers dias de carnaval no ha de faltar grecoa als sñonats, y molt més si no son de la cresta de baix.

La societat coral humorística La Trompeta cantarà pels catés coplas y pessas novas d' aquelles que no deixan os sencer als llanuts y tirans, y alguns altres coros, entre ells la Estudiantina del Cromo, de Gracia, cantarà cançons populars ab lletres de las publicadas en nostre periódic, com los ratas ensotanats y altres per l' istil.

Bonas esisoras, amichs, y vinga esquilur llana.

Torna a remenarse la qüestió de formar un nou partit monárquich, y ara sí que 's conta que va de veras.

Tant, que 's conta que ja cantan los conjurats ab en Martos, Moret, Puigcerver, Gamazo, López Domínguez, Casola y Portuondo.

Vamos, que contan... ab ells mateixos. Ja son prou per un ministeri.

Jo 'ls farie presidir per en Castelar, y ¡salvada la monarquia!

Lo carnaval en algo té de trascendir a la política.

Un amich nostre habitant a Badalona pasó un telegrama a Caldas de Montbuy pera dita vila 'l dia 3 d' aquest mes, y encara es l' hora que l' espera.

Reclamant al jefe del cos de telégrafos de aquesta capital, en fetxa del dia 7, lo rebé contestació dihentse que 'l telegrama fou degudament cursat y retornat per no trobarse 'l destinatari. Y 'l destinatari viu al costat de la estació y es conegut de tots los empleats.

Una proba més del modo com están las oficinas dels serveys públics.

Demá dissapte, lo Centro Democrátich Federalista de Barcelona inagurarà son nou grandíos local del carrer de la Portaferriera ab una vetllada en la qual, diu la invitació que nos han passat, a la vegada que enlayrarém un cop més los principis de la democracia federalista, dedicarem, ab motiu d' estar próxim lo 248 aniversari de la mort d' en Pau Claris, un recort al antich héroe de la autonomía de Catalunya y mirall de grans patricis, y un altre ple de tendras llágrimas al nou héroe de la República espanyola, al general Manuel Villacampa.

Agrahim la invitació al Centre, prometém assistirhi, y desitjem que sos esforços en lavor de la llibertat dels espanyols obtingan tot l' éxit que pels nostres mateixos esforços desitjem.

La societat coral Antigua de Amigos del Progreso, de Sans, doná en son espayós slló la segona vetllada literaria-musical lo passat dissapte.

Lo públic era molt escullit, poguent apreciar lo encarinament que van prenent a aquestas vetlladas recreo-instructivas, los socis y sas familias.

Per la abundancia d' original nos veyém impossibilitats de fer una extensa ressenya dels traballs literaris que 's llegiren, de las pessas musicals executadas al piano, y lent especial menció de las pessas cantadas per lo Sr. Pocuvi, que ho feu ab gran maestría, mereixent los aplausos de la concurrencia.

Lo coro cantá algunas de las pessas de son repertori que foren també molt aplaudidas, y fent justicia, havém d' aplaudir a tots los artistas que hi prengueren part, perque 'ls hi notarem lo desitj de comploure a la concurrencia.

Felicitém 'l la societat coral Antigua de Amigos del Progreso per l' éxit que tenen las vetlladas que ve celebrant, aixis com també excitém a la Junta pera que continui per aquest camí, puig a més de proporcionar recreo, influeix molt en la instrucció de la classe obrera, sense distinció d' escolars polítics ó economicas.

¡QUE ES BONICA!

¡Que es bonich lo raig del sol entremit de la verneida daurante lo niu de seda hont hi canta 'l roinyol! ¡Que es bonich veure lo riu cercat de canyas verdusas hont hi cantan armoniosas las aucellas son ¡piu, piu! ¡Que es bonich lo contemplar l' mirany d' argus creusellina!... pro 'l més bonich n' es la nina que serveix a un capellá.

ANTONY DEL CORRAL

Lo diumenje passat uns vehins del Poble Sec'h portaren una criatura a batejar a la iglesia de Santa Madrona d' aquella barriada.

Los padrins eran bastant joves, y cosa natural en aquesta edat tractanse p' home y dona, se miravan ells ab ells ab certa intenció al trobarse ab la criatura en brassos, y feyan alguns cops la mitja rialleta.

¡Rialtes a mi! degué dirse 'l reverent. Y agitant la estola, en lloch de ferla besar al padrí, li clavá ab ella tal trompada als llavis, que no li devia quedar més ganas de repetir semblants petons. L' agredit li suplicá que no ho fes tan fort un' altra vegada, y per tota contesta lo célebre vicari aixecá la mà pera donarli una bofetada.

Gracias a la concurrencia s' apaciguá la cosa; mes quan acabada la cerimonia passaren a la sagristía pera inscriure 'ls noms, lo reverent se negá llavors a pendre lo del padrí, per lo qual se promogué una forta qüestió, que, a no tindre 'ls demés tota la serenitat necesaria, aquell bateig hauria acabat com lo rosari de la Aurora.

St. Riús y Tauler, ¿no podria enviar una secció de carretons dels gossos per las sagristias, a fi de que no perillessin las personas dels feligresos?

Nos escriu un lector que 'l diumenje passat, a la iglesia de S. Francesch d' aquesta capital, a una devota li afansaren lo portamonedas, dintre del qualafortunadament los cotxes eran de terciera, que diria 'l Brusi, es a dir, no hi havia més que dos ralets de céntims.

Aixís podrem dir:

Si vols oír a la iglesia la missa devotament, a dina del portamonedas no hi possis geyres diners.

Aquí a Barcelona existeix una corporació d' amos fusters que 's proposava arreglar l' ofici, y ara resulta que tots los seus arreglos son proposar que pel dia de Sant Pep se fassi una gran festa d' iglesia a Betlem, se combregui (no sé si ab rodas de moli) y després se fassi una vetllada y un ball a la nit, no 's diu sí a la mateixa iglesia.

Després de tan trascendental arreglo en lo ofici, la Junta haurá quedat descansada.

Y fins a Sant Joseph del any vinent.

¡Qué magnífics animals! cria la misericordia divina!

CANTARELLAS

Més m' estimaria veurem al infern socarrimat, que no haver de tenir tractes ab un ruich ensotat.

Jo als clerics-ruchs los comparo idéntica ab lo butx, perque tant be l' un com l' altre ajudan a ben morir.

TARQUINA

XARADA

Prima un total lo que passa avuy dia ab alguns fills, miru 'l de dos bellis, porta tres del seu bon pare y 'l veveu aquí ballant un dos dor; ¡a tenir barra!

R. ALONSO

CONVERSA

—Que ja has anat a Plewina, Ambrós! —Abir solet vaig anarhi, y mist, hi vull tornarhi ab la

—Qui!

—He hem dit tots dos.

ANTONY DEL CORRAL

GEROLÍFICH

UN GABREY

SOLUCIONS

A LAS CATORRAS DEL DIUMENJE PASSAT

Jo conech un Cafe-ter (1) que 's diu Cosme (2) Carretons, que sol tindre al seu carrer Com més vehins més rahons (3).

RICH NAPRAT

(1) Xarada.—(2) Conversa.—(3) Geroglífich.

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Rambla de Caputxins, 4

Almanach de La Tramontana PER L' ANY 1889

BO UN RAL PREU BONICH Y BARATO UN RAL INVEROSÍMIL

DE SALLENT A IGUALADA Y VICE-VERSA

Viatje misterió d' un rector y una donzella Preu UN ral

LA REVOLUCIO

3 rals. poema en tres cants 3 rals. Folleto de 32 planas ilustrat ab bons grabats.